

Genjeni odjemalci! Obračamo se ponovno na tiste odjemalce, ki so zaostali s svojo naročnino. Vemo, da nekateri pozabijo, poravnati to malo vsoto. Drugi zopet čakajo, da se večja svota nabere! Kakor pri vsakem listu pa se ima tudi pri nas naročnino naprej plačati. Torej naj bode vsakdo tako prijazen in naj odračuni naročnino. Pri plačilih naročnine naj se vsakdo poštnega šeka posluži, katerega dobi itak vsak naročnik.

Naš koledar. Kakor znano, smo izdali lansko leto prvič „Štajerčev kmetijski koledar“. Napravili smo poizkus, ki se je izvršno obnesil! Ljudstvo je hitro segalo po našem koledarju in v teku par tednov smo prodali dve nakladi koledarja. In še ga nam je zmanjkalo. Koledar je bil pa tudi lep in lahko trdimo, da so bili vsi z njim zadovoljni. Obsegal je toliko podučnega, lepega in zabavnega ter koristnega, da se za tako malo svoto denarja res ni moglo več storiti. Nam se ravno ni šlo zato, da bi napravili bogve kakšni dobiček. Šlo se nam je edino zato, da bi dali ljudstvu takšni koledar v roko, kakoršnega ljudstvo ravno potrebuje. — Tudi letos bomo izdali svoj koledar. Že naprej lahko trdimo, da bode še veliko večji, lepši in da bode njegova vsebina še bogatejša. Koledar je že v delu. Koštal bode kakor lansko leto s a m o 60 v i n a r j e v. Pošiljal se bode ali proti poštnemu povzetju ali pa proti naprej plačilu; poštino povzete (Nachnahme) je dražje. Zato pripravljamo da plača vsak koledar naprej. Kdor hoče, da se mu pošlje koledar po pošti, naj pošlje poleg cene 60 vin. še 10 vinarjev za poštino. Kdor vzame 10 koledarjev dobi enega brezplačno in zastoj. Vsebinska letošnjega koledarja bode krasna in z različnimi lepimi slikami okrašena. Poleg zanimivih gospodarskih člankov, ki jih so spisali izvršni strokovnjaki na gospodarskem polju iz lastnih izkušenj in ki se tičejo vseh važnejših panog kmetijstva, prinesel bode koledar tudi popolni seznam vseh sejmov na Koroškem in Štajerskem ter važnejših sejmov v sosednjih deželah. Nadalje popolni kalendar in poštne ter brzogovorne tarife. Tudi bomo prinesli zanimivih člankov, ki označijo postavne pravice in delokrog občinskih predstojnikov, razne zadeve glede volitev, domovinske pravice itd. Koledar bode prinesel tudi več lepih povesti večinoma iz kmetijskega življenja. Nadalje pesnice in zgodovinske črtice itd. Z eno besedo: Poskrbeli bomo, da bode vsakdo, ki kupi ta koledar, tudi gotovo z njim zadovoljen. Dobili smo že zelo veliko naročil. Prosimo naše prijatelje, da se čimprej naročijo, kajti v zadnjem trenutku ne moremo naklade povečati. Le p o s e g a j t e p o „Štajerčevem“ kmetiskem koledarju!

Posledice avstro-ogrske nagodbe se že kažejo. Na sejmu St. Marx-Dunaj so opazili pri transportih ščetinarske živine iz Hrvaškega obstojanje svinjske kuge. S tem je dunajski glavni živinski sejem v veliki nevarnosti. Vsled uvoza okuženih svinj iz Ogrske je ta sejem sam v nevarnosti, da se okuži. Treba bi bilo ustaviti ta uvoz ali ga omejiti na le zdravo živino. To so posledice nesrečne avstro-ogrske nagodbe, za katero so tudi naši prvaki s tako navdušeno naglico glasovali.

Pazite na vinske sleparje. „Tagespost“ piše: „Vsled slabe prodaje vinskega mošta na Štajerskem, ki je posledica velikega uvoza iz drugih dežel, je šla cena tako nazaj, da proizvajalci ne pridejo več na produkcijske stroške in da vsled tega ne bodo mogli svoje zaveznosti plačati. Mislilo bi se, da bode naše vino že vsled dobrega svojega imena hitro pokupljeno. Temu pa ni tako. Mnogo krčmarjev na zgornjem Štajerskem in v sosednih deželah, ki se ne pečajo z vinogradništvom, kupuje raje močno alkoholna inozemska vina. O temu ne moremo govoriti, jeli stori to tudi prebivalstvo, ki konzumira vino. Mislimo da ne. Pisec tega je bil pred 14 dnevi pri svojih odjemalcih na zgornjem Štajerskem in Koroškem, da bi prodal ljutomersko-ormuški vinski mošt. Ob tej priložnosti je opazil, da so ogrski agenti svoj „Moorwein“, ki je zmšan s špiritom, hitro in dobro prodajali. Ogrska vlada

je letos ogrskim vinskim producentom zelo veliko špirta kreditirala, da zamorejo napraviti svoje vino močnejše in ga tako lažje prodajati. Kletarski nadzorniki, ki so nastopili svojo službo s 1. oktobrom, bodo ta vina zavrgli in konfiscirali, in krčmarji, ki se ne brigajo za novo postavbo, bodo trpeli ogromno škodo. Prav tako! Upamo, da bodo to kletarski nadzorniki v interesu vinogradnikov kakor v onem prebivalstva prav strogi. Proč z ogrskimi vini!

Srbsko meso. Kakor znano, so razne stranke, med drugimi seveda tudi naši slavni dohtarski „narodnjaki“ tako navdušene za trgovinsko nagodbo z Ogrsko, da se jo je upala vlada brez postavne državne zbornice uresničiti. Povedali smo že opetovano, da je bilo to pravo izdajstvo avstrijskega kmetijstva. Povedali pa smo tudi, da je srbska živina okužena in da je že iz tega stališča uvoz nevaren. Takrat nekateri bedasti listi niso mogli srbskega mesa prehlaviti. No, zdaj se pa le kaže, da smo imeli prav. Prve pošiljave srbskega mesa, 4 vagoni z 189 komadi, so dospale 10. septembra na dunajski glavni živinski sejem. 30 svinj se je moralo od prodaje izključiti, ker so bile „stickig“, to se pravi ker so smrdle in bile že gnile. Torej se je moralo 819 kilogramov mesa uničiti, ker je bilo nerablivo. Prva pošiljave srbskega mesa je dokazala, da stvar tako ne gre. Upamo, da bodo pravi kmetijski poslanci v državnem zboru svojo dolžnost storili in vladi povedali, da naj Srbi svoje gnile svinje sami pojedjo.

Iz Spodnje-Štajerskega.

Deželni poslanec g. Josef Orng stavlja je v deželnem zboru sledeča dva predloga: 1. „Visoki deželni zbor! Ker je pregled za regulacijo Drave v okraju Ptuj baje že dokončan in je železi, da se tozadevna dela čimprej uresničijo, za kar je potrebna izvršitev generalnega projekta, — naj bi se po možnosti zadnji v prihodni zimi naredil in obravnaval, čeprav se ni temelj za projekte regulacije Drave v okrajih Slov. Bistrica in Konjice tako izdelan, da bi se zamoglo napraviti skupni projekt za celo reko. Predlog: Visoki deželni zbor naj sklene: „Deželnemu odboru se nalaga, da takoj izvrši tekoče študije in projekcijska dela za regulacijo Drave in to na ta način, da se koraka v prvi vrsti na saniranje regulacije reke v okraju Ptuj ter da se generalni projekt v zimi 1907/08 dokonča in v teku l. 1908 obravnava v svrhu hitrejšega uresničenja“. — 2. „Visoki deželni zbor! Poškodovanje Drave v toku od Maribora pa do deželne meje pri Središču imajo vedno večje posledice, velikanska zemljišča se odtegnejo kulturi, vasi blizu reke so v nevarnosti in po reki se težko vozi. Od leta 1902 sem se vsled pogodbe, narejene med namestnijo in štajerskim deželnim odborom, izvršuje varnostne zgradbe, ki pa so vsled malih sredstev tudi male; zato je bilo nemogoče, temu zgradbenemu zistemu trajne uspehe zasiguriti. Strokovnjaki so se opetovano izjavili, da se zamore temeljito te razmere sanirati le potom polne in sistematične regulacije. Ker se je zgorajšna pogodba, ki je sklenjena le za 4 leta oziroma do prejšnjega uresničenja postavne za regulacijo Drave, že trikrat ponovila, postavila je lani komisija vendarle generalni projekt s skupnimi potrebščinami okroglo 12 milijonov kron. Deželni odbor je že 2. sept. 1907 primirnost te regulacijske akcije priznal. Temu programu in njegovemu financiranju dala je zdaj i vlada svoje potrjenje in je dotični postavljeni načrt deželnemu zbor v odobravanju izročila. Po načrtu prevzame na prispevkih državnih vodni fond 20%, državni melioracijski fond 40% potrebščin, dežela Štajerska pa ostalih 30%. Ker je vse to nujna potreba, ker se je vlada zavezala plačati 70% stroškov, kar prinese Štajerski 8½ milijonov kron, medtem ko plača dežela le 3¼ milijonov in ker da vlada to svoto le pod pogojem, da dovoli dežela svoj prispevek, ker bi torej te svote v slučaju nesprejetje zopet bile izgubljene za Štajersko in romale na Češko ali Gališko, stavimo sledeči predlog: Visoki deželni zbor naj sklene, da se po vladi predloženi postavljeni načrt, tikoč se sistematične regulacije Drave od Maribora do ogrsko-hrvaške meje pri Središču takoj obravnava, tako da bode še v sedanjih sesijah sprejet. — Orng. Stiger. Stallner. Fürst. Sedlacek. Grösswang. Dr. Kokoschinegg.

Feuyrer. Capra. Sutter. Bührlen. Kunz. Erber. — Tako delajo naprednjaki! Zahvaljujemo se pa slancu Orngu v imenu prizadetega prebivalstva.

Vekoslavček Spindler postaja otročji. Moč celj, kateremu je zrastel v službi prvaških doktarjev že precej velik trebušek, pač ne ve, da se njegovi otročji jezi vsak človek roga in smeje. Svoj čas je pisal Vekoslavček verze; in ti verzi so bili slabi, tako da so mu njegovi prijatelji menda z ozirom na dobri okus priporočili, da naj raje neha pesnariti. In Vekoslavček je nehal, zakar mu je bil ves slovenski svet hlažen. Zdaj se poskuša Vekoslavček na drugem polju. Medtem ko je preje sladke zaljubljenes pesni prepeval, obira zdaj rovtarske, surove hribovske strune. In to mu gre bolje, na tem polju je vsekar doma. V psovanju je Vekoslavček mojster! Njegovi verzi so bili slabi, nesrečni. Njegove psovke pa so nedosežene, vrhunec nesramnosti in surovosti in radi poznamo, da ga v psovanju niti mariborski „Fihposovci“ ne dosežejo. Gratuliramo, gospod ekspesnik! Sicer se pa Vekoslavček moti, ako misli, da se kdo jezi, da je on tako neotesan in surov. Ne, ako se ljubi človeku, hoditi z raztrganim suknjo med ljudmi in vtikati z nosom po gnoju — prosto mu. Le bodi surov in neotesan, Vekoslavček! Mi ti ne odrekamo te pravice. Zato tudi ne odgovarjamo na tvoje psovke. Le eno naj pribijemo: Spindler pisari, da je naš urednik „socialist in anarhist“. V odgovor to-le: Vekoslavček je ponesrečeni študent, ki je bil svoj čas hudi socialist, potem urednik nemškega lista, pozneje urednik klerikalne „Domovine“ in je zdaj urednik liberalnega „Narodnega lista“. Kaj da bode čez par mesecev, tega še ne vemo. Tako, Vekoslavček! Zdaj pa le psuj naprej in kadar ti tvojih nesramnih psovok zmanjka, takrat smeš zopet — verze pisati.

O prvaki v Ormužu se nam poroča prav zanimive stvari. Ti ljudje so grozno razburjeni, ker se je peljalo nekaj naprednih mož preteklo nedeljo v Ptuj. Tega pa ne povejo, da so se udeležili sodnijski adjunkt Starkl in sodnijski pisar Lasič prvaškega shoda v Ptuj, na katerem se je pela panslaviščina, torej protiaustrijski pesen. Torej c. k. uradniki v službi panslavičizma. Posebno pisar Lasič je predrzen. Bolje bi bilo seveda, da bi ta mož, ki je le po milosti slovenskega sodnika v Ormužu, svoje delo vedno opravljal. Sploh se ormuški prvaški sodniki radi panslaviščinskih vesel in shodov udeležujejo. Tako sta bila c. k. sodnika dr. Presker in Zemljčič tudi v Kaugu. Ne vemo, ali se strinja tako postopanje s tem, kar se sme zahtevati od nepristranskega sodnika?! Prvaki bojkotirajo zdaj napredne može na vse mogoče načine. Treba torej v javnosti tudi ormuške prvake malo oktačiti. Oglejmo si najprve dr. Omuleca, ki je gotovo premožni možakar. Mislilo bi se, da si je premoženje pridobil s pridnim delom v pisarni. Pa ni tako: priženil si je premoženje. Vzel je namreč popolnoma nemško ženo, ki mu je zlasti lepo posestvo prinesla. In ko je bila težko bolana, morala je celo testament napraviti, v katerem mu je vse zapisala, medtem ko je ostala za svoja vzeta hčerka od njegove milosti odvisna. Tudi koncipijent tega zagriženega prvaka postal je na ta način premožen, da se je oženil v Hardeku z nemško hčerko nemške hiše Schönwetter. In taki ljudje, ki so postali z nemškim denarjem bogati, napadajo zdaj Nemce in vpijejo: Svoji k svojim! ... Ali naprej! Posebno zagriženo prvaško gnezdo je trg Središče. Ako se pa vpraša, od kje dobivajo ti središki prvaki svoj denar, potem je odgovor: od Nemcev, samo od Nemcev. Vsa trgovina Slovencev tega okraja z lesom, vinom, jajci itd. se vrši edino z Nemci srednje in zgornje Štajerske. Kaj ko bi se Nemci pričeli nakrat z enakim orodjem boriti kakor prvaki? Kaj ko bi v nemških listih imenovali tiste zagrižene prvake, ki živijo zgolj od nemškega denarja? Sploh pa bomo, ako treba, prvake v Ormužu in Središču enkrat še natančneje in občutneje pokrtačili. Svoji k svojim!

O „Fihposu“ nam piše nekdo: „Korošec ima dobrega in poštenega urednika; ako kdo naročnino pošlje, mu ne pošlje lista prej, da mu mora posebej pisati, pa ni dovolj enkrat, temveč večkrat se mora pisati, prej ko se dobi eno številko. Potem pa spet ni lista prej, da se mora spet pisati. Toraj bo na ta način Korošec

stal na leto več kot je vreden. Pa list bomo le malo kedaj čitali, ne pa tedensko. Več let sem naročnik časnikov, pa na takega maloskrbnega urednika še nisem bil poslal naročnine, kakor je ta Korošec služabnik. Ako bode imel Korošec tega urednika, bode imel malo naročnikov. Odvrčujem bralce, naročiti si ta list, ker imeli bi velike sitnosti in pisarije, čitanja pa malo kedaj.

Železniški zbor v Ptuj za zgradbo železnice Parkla-Ptuj-Rogatec se je vršil preteklo nedeljo. Predsedoval mu je g. dvorni svetnik Ploj. Govorili pa so g. ces. svetnik Hickl, gg. poslanca Schoiswohl in Malik, g. učitelj Schiefer, g. župan Ormig, g. Jurza, g. dr. Kamnikar. Zbor je dokazal, da morajo Nemci in Slovenci v gospodarskih zadevah skupno nastopati. Poročali bomo o zboru prihodnjič.

Svinski sej v Ptuj, ki se je vršil 30. septembra, je bil dobro obiskan. Prignalo se je 580 svinj. Razprodaja je bila pri navadnih cenah dobra. Prihodnji sej s konji in žrebeti ter živinski in svinjski sej se vrši dne 7. oktobra 1908.

Nesreča. 23. septembra šel je 53 let stari posestnik in tesar Anton Pristovnik v Rittersbergu na orehovo drevo, ki je bilo okoli 7 m. visoko. Nesrečnež je padel doli in si prizadel take notranje poškodbe, da je dva dni pozneje umrl. Pokojnik zapušča ženo in dvoje odraslih otrok.

Porotno sodišče v Mariboru se je pečalo 25. septembra z ubojem. Jaka Klemenčič, vdovec in mizar v Lahoncu, je 18. avgusta tako popival da je moral pri posestniku Francetu Blagoviču prenočiti. Drugo jutro so popivali naprej. Pri temu sta se stela Klemenčič in kočar Matija Cvetko. Klemenčič je pri temu Cvetkoto z nožem tako težko ranil, da je ta kmalu potem umrl. Klemenčič si je prezel rok in se hotel sam usmrtiti. Ali posrečilo se mu ni. Obsojen je bil na 3 leta težke ječe. — Potem bi se imeli porotniki pečati s tiskovnimi tožbami, ki bi malo razjasnile čedne razmere v našem prvaškem taboru. Tožnika sta bila zdravnik dr. Karba na Vranskem in urednik Vekoslav Spindler. Tožila sta pa prejšnjega odgovornega urednika „Fihposa“ Franceta Rakoviča in istotako prejšnjega urednika Ferdinanda Leskovarja. Ali žalibog ni prišlo do razprave. Toženca sta vzela svoje trditve nazaj, plačala vse stroške in večjo svoto za Ciril in Metodovo družbo. Potem sta jima tožitelja odpustila in sta bila oproščena. S tem je zopet enkrat sodniško dokazano, da „Fihpos“ laže, laže in laže. Kaj pravite k temu, gospodine dr. Korošec? Sicer se nam pa čudno zdi, da sta dr. Karba in Spindler tako hitro odpustila tožencom. Ali — vrana ne izključe vrani očesa!

Iz drugega nadstropja padel je zidar Nace Košir v Trbovljah. Nesrečnež je bil na mestu mrtve.

Iz Koroškega.

Prvaški dirindaj so hoteli znani gospodje Ražun e kompanija bella v sv. Jakabu v Rožu napraviti. Otvorili so namreč svojo „narodno šolo“, ki so jo sezidali s po celem svetu nafačani denarji. In trobili so in trobili, da bi prišlo iz vseh strani kranjske dežele prvaštvo skupaj. Zanašali so se na tisto prvaško gardo, ki zna v Ljubljani tako lepo nemške šipe zbijati in mirne ljudi napadati. Ali Ražun je bobnal zamanj na veliki boben. Prišlo je le 170 oseb iz Kranjskega in kakih 200 zapeljanih koroških ovčic pod vodstvom črnih pastirjev. Govoril je seveda orglar Grafenauer. Kdo bi tudi govoril? Ražun zna le o računskih napakah praviti, Breje pa o dohtarstvih računih. Tega pa niti najponižnejše ovčice ne poslušajo posebno rade. Torej je moral Grafenauer govoriti. Oblast je preskrbela primerno pomoč, da se ni mir kalil. Par razgrajčev je prišlo sicer v napredno gostilno g. Schusterja in je pričelo z nožmi divjati, ali vrgli so jih skozi vrata. Na Koroškem ne bodejo prvaki kranjske kulture udomačili.

Šolarji — hujskači. Prvaški voditelji se ne sramujejo in zapeljujejo celo šolarje v politično gonjo. Zadnjega hujskajočega izleta v Sv. Jakob v Rožni dolini se je udeležilo tudi 4 študentov učiteljskega. Zanimivo je, da so 3 teh prvaških mladčev v nekem zavodu, katerega se podpira

z nemškim denarjem. Pač lepa hvaležnost! Najprve živjajo ti mladenci nemške podpore in potem se borijo z vsemi sredstvi proti nemškim podpornikom. Sramota!

Klerikalni tat. Klerikalni agitator in strastni farovski petoliznik Joh. Fritz v Greifenburgu je bil tožen zaradi tatvine. Kradel je svojim sosedom drva in bil tudi v zapor obsojen. Mož je že opetovano predkaznovan. Ali vkljub temu ga imajo klerikalci zelo radi. Seveda, — namen posvečuje sredstva. Naj bode še tako velik lopov, samo da je klerikalec in vse je dobro.

Čudni gospodje duhovniki so menda v Tinjah. Prejšnji g. kaplan je bil vesel možicelj. Bil je rad med fanti in deklinami v krčmah in delal sploh vtis, da se ne veseli posebno duhovniške obleke. Ker pa ni imel nobenega zmisla za politično hujskarijo in mu je tudi drobiža zmanjkalo, odpotovati je moral čež veliko lužo tja v Ameriko. Zdaj bodejo dobili v Tinjah novega kaplana. Ta ima dolgo brado in je že 62 let star. Šele kot vdovec je pričel študirati za duhovnika. Hm, hm, čudne razmere... Čudno je tudi postopanje tamošnjega g. prošta, ki se prav nič ne drži izreka: Ne nabirajte zakladov. Baje bode pričel zaklade tudi v sv. Jakabu v Rožu nabirati. Da bi se tam le ne naučil „računskih napak“ Ražunovih in Kobentarjevih. To bi bilo slabo. G. prošt naj bi tudi malo več krščanskega usmiljenja imel. Tega namreč zadnjič pri pogrebu nekega zblaznelega samomorilca ni pokazal...

Brez denarja ni maše. Pred kratkem je umrl v Bistrici pri Gradcu neko dete. Oče je hlapec in je prosil župnika, naj mu bere mašo. Župnikovo prvo vprašanje pa je bilo: „Ali imate denar?“ Hmhm, to je čudna stvar s tem novim krščanstvom in s to ljubeznijo do bližnjega...

Vojaške dobave. Ofertne razprave za dobavo kruha in ovesa za 1. 1909 se vršijo: pri okr. glavarstvu sv. Mohor dne 12., pri obč. uradu Köttschach dne 13., pri okr. glavarstvu sv. Vid na Glani dne 17., pri obč. uradih Trbiž dne 19., Raibl 20., pri okr. glavarstvu Wolfsberg 24. oktobra in sicer vedno ob 9. uri dopoldne. Pogoje se razvidi iz razglasov, ki jih dajajo vojaške oblasti (Militär-Verpflegsmagazin) brezplačno.

Porotna sodnija v Celovcu se je pečala najprve s požigom. Joža Klammer prodal je leta 1900 svoje posestvo na Lötchenbergu Jakobu Maier, ki je to naprej prodal. Sporazumela sta se za gotove pravice, ki jih je pa Maier v pijanosti odkupil za 1000 K. Klammer se je čez to jezil in je zato v pijanosti hišo zažgal. Bil je takrat le zaradi pijanosti kaznovan. Maier je hišo zopet zgradil in jo prodal leta 1907 V. Natmumigu za 4.600 K. Klammer je pa hišo zopet zažgal. Zdaj je bil obsojen na 6 let težke ječe. — 17 letni R. Liebert, hlapec pri posestniku Hollaufu v Marija Rojachu se je sprl s svojim gospodarjem zaradi 2 kron in mu je zato hišo zažgal. Napravil je s tem požigom škode za 10.000 K. Obsojen je na 3 leta težke ječe. — Agent Karl Baumann je goljufal za 4.500 kron in bode zato 5 let v težki ječi sedel.

Iz drevesa je padel v Glanegu čuvaj Guttenbrun in bil takoj mrtve.

Ogenj. V Tinju je pričelo goreti v gospodarskem poslopju Tereze Rack in je ogenj poslopje popolnoma vpepelil.

V pijanosti ubil se je v Döberlivasi drugače pridni delavec Valentin Juh. Padel je čez stopnice.

Obesil se je konduktar A. W. v Beljaku. Bil je udan pijači.

Samomor. 17. p. m. so videli ljudje v Beljaku neko žensko v Dravi. Samomorilka, katere truplo se še ni našlo, je bržkone dekla Tereza Pihler, kateri se je baje zmešalo.

Vrat prerezal si je posestnik Matija Zagošen v sv. Magdalen. Nesrečnež se je najprve obesil in potem še vrat prerezal. Baje se mu je duh omračil.

Po svetu.

Grozna železniška nesreča. Na berlinski visoki železnici sta trčila dva vlaka skupaj. Nesreča je imela grozovite posledice. 16 oseb je bilo ubitih, 40 težko in 50 lahko ranjenih. Grozni prizori so se zgodili, ko so prišli soročniki in spoznali mrtve.

Kolera na Ruskem. Pretekli teden je obolelo

v Petersburgu in predmestih 1.456 oseb na kolero, umrlo jih je 439. Od začetka te kuge obbolelo je 1.653 oseb in umrlo 492. V drugih prizadetih pokrajinah je obbolelo v preteklem tednu 3.392 oseb in umrlo 1.377 oseb. Skupno je obbolelo na Ruskem tekom tednov 10.359 in umrlo 4.633 oseb na kolero.

Na morju. Na vožnji San Francisco-Hamburg se nahajajoči parnik „Radmes“ se je v viharju tako zibal, da je padli les 4 osebe ubil. — Parnik „Star of Bengal“ se je pri otoku Coronatia pri Alaski potopil. Utonilo je 110 oseb.

Pomladitev sadnega drevja.

Čestokrat opazimo, da noče naše sadno drevje, osobito peškasto, več rasti. Mladje postaja vedno krajše in rodni popki se zadej vedno bolj izgubljajo ter se napravljajo ob skrajnem delu veje. Čestokrat se spremene teh popki koncem mladik v cvetne popke. Rodni les, ki se nahaja po vejah, se zato vedno bolj košati in število cvetnih popkov ter sadja se vedno večja. To sadje in tudi listje pa postaja od leta do leta neznaatniše. Tako drevje ima včasih več sadja kot listja in po zimi vzgleda, kakor bi že zamrlo in se posušilo. Posebno zlata rimska parmena, kanadski in šampanjski kosmač ter razne hruškine vrste imajo te lastnosti. Sadjar je toraj prisiljen misliti na odpomoč.

Ako izvira ta prikazen od pomanjkanja redilnih snovi v zemlji, pomoremo kolikor toliko z gnojenjem, vendar samo gnojenje ne da polnega uspeha. Tu treba drevo tudi pomladiti, to se pravi, prikrajšati mu je več ali manj veje in ostali rodni les. S tem se združi drevesna moč na manjše število popkov. Radi tega požene drevo bolj močne poganke, ki imajo lepše listje. To listje preživi drevo boljše, obenem pa zbudi tudi korenino h novemu delovanju. Posledica je da se tudi cvetni popki boljše razvijejo in iz njih dobimo popolnše sadje.

Kako močno je drevo pomladiti, za koliko naj se prikrajšajo veje? Čim več življenske moči se nahaja v drevesu, tem manj se sme odrezati, toliko manjša je izguba, ki nas zadene in toliko bolj gotovi smemo biti na uspeh. Radi tega ne smemo nikdar odnašati s pomladitvijo tako dolgo, da se rašča popolnoma ustavi. Med tem ko zadostuje v prvem slučaju, če prikrajšamo vrh morebiti za 1 meter, moramo v drugem slučaju bolj krajšati, če hočemo doseči zaželeni uspeh. Lastna zkušnja in lastno opazovanje poučijo sadjarja v tem najboljše. Kedar opravljamo to delo, je najboljšje, če si dva moza pomagata. Eden njih stoji na tleh, od koder vidi lahko celo drevo ter kaže, kje je vejo odrezati, drugi izvršuje na drevesu z žago in s škarjami povelje prvega.

Kedar drevo pomlajujemo, pazimo na obliko drevesa in skušajmo jo tudi izboljšati. Pomisliti je, da poganja drevo najbolj močno na vrhnjih vejah, zato je te v prid spodnjim nekoliko bolj krajšati.

Razun prej omenjenih vzrokov so še drugi, ki prouzročajo potrebo pomladitve sadnega drevja. Če ima n. pr. še mlado drevo slabo razvit vrh, če je deblo v primeri z vrhom jako šibko, ako je morebiti drevo močno poškodovano po kaki bolezni ali po kakem škodljivcu, če se je vrh radi snega ali vetra polomil ali mu je pobila toča večji del rodnega lesu, v vseh teh slučajih je pomladitev večinoma najboljše sredstvo, da pridemo nesreči v okom. Mnogokrat kaže nam narava sama, kako nam je delati. Ako nočejo zunanje veje v vrhu iz kakega koli vzroka več rasti a poganjajo v sredini jalovi poganki, že ve sadjar, ki to opazuje, kaj mu je storiti. Pomlajuje se lahko peškasto in koščičasto drevje. V godnem slučaju pokaže se po pomladitvi polno jalovih pogankov; če bi pustili, da rastejo ti, kakor sami hočejo, nastala bi v kratkem zopet gošča. V letu po mladitvi moramo toraj vse suhe štrklje odžagati, velike rane zamazati in jalove poganke oprezno zredčiti.

Sadna trgovina stavi vedno večje zahteve na velikost in lepoto sadja. Popolno sadje dobimo pa samo na mladem lesu. Sadjar mora toraj stremeti za tem, da ohrani svoje drevje v rašči in se ne sme ustrašiti pomladitve, kjer ne pomaga več gnojenje.

P. L.